

Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти

1. Загальні положення

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (далі – Типова освітня програма) застосовується для:

закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;

закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою, та закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини.

Типова освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972.

Типова освітня програма окреслює обов’язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання ними в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Типова освітня програма визначає:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;

загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Типова освітня програма містить:

варіанти типових навчальних планів;

перелік модельних навчальних програм;

рекомендовані форми організації освітнього процесу;

опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Типової освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу кожен заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму. Вона може бути розроблена окремо для кожного рівня (циклу) повної загальної середньої освіти або ж бути наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти. Відповідне рішення ухвалює педагогічна рада закладу освіти.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», має:

відповідати структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

визначати (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми;

містити перелік модельних навчальних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітні програми закладів загальної середньої освіти, згідно із частиною четвертою статті 7 Закону України «Про освіту», частиною дев'ятою статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту», можуть передбачати викладання одного чи декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів) поряд із державною мовою англійською чи іншою офіційною мовою Європейського Союзу. При цьому в освітньому процесі можуть бути використані методи та прийоми двомовної та багатомовної освіти.

Освітня програма закладу освіти може містити інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності закладу освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для:

- закладів з навчанням українською мовою (додаток 1);
- класів (груп) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини чи з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини (додаток 2).

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

4. Типові навчальні плани

Типові навчальні плани (додатки 3, 4) містять:

- орієнтовний перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;

- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами);
- години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між обов'язковими освітніми компонентами / для вибіркового освітнього компонента / проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

Заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети / курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти.

Навчальне навантаження в типових навчальних планах орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон «мінімального» та «максимального» навчального навантаження в межах кожної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначає заклад освіти в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження. Кількість навчальних годин на вивчення окремих предметів/інтегрованих курсів визначає заклад освіти в межах навчальних годин визначених освітньою програмою для відповідної освітньої галузі.

Кількість годин на вивчення окремих предметів та інтегрованих курсів у додатках 2 та 3 наведена в межах мінімального показника, який заклад освіти може збільшити за власними потребами включно до максимального показника в межах галузі за рахунок визначених у цих додатках годин навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між обов'язковими освітніми компонентами та/або для вибіркового освітнього компонента / проведення індивідуальних консультацій і групових занять. Цей механізм заклад освіти може використовувати для побудови різних освітніх траєкторій для різних класів однієї паралелі, збільшуючи кількість годин на ті освітні галузі, які є пріоритетними для здобувачів освіти в конкретному класі.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не повинна перевищувати загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначену базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма (далі – МНП) – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Орієнтовна послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів – це реалізація на основі розгортання змісту навчального предмета / інтегрованого курсу визначених стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів / учениць у процесі формування і застосування компетентностей у навчальній діяльності.

Очікувані результати навчання учнів – це компетентності, яких набувають учні / учениці на певному етапі освітнього процесу. Очікувані результати навчання відображають обов'язкові результати навчання (загальні, конкретні, орієнтири для оцінювання) з відповідної освітньої галузі, визначені Державним стандартом базової середньої освіти.

Очікувані результати навчання учнів мають відобразити поступ у розвитку певного вміння чи ставлення, тобто представляти послідовність його формування в динаміці освітнього процесу, ураховуючи логіку й наступність викладу змісту навчального предмета / інтегрованого курсу.

Оскільки в Державному стандарті базової середньої освіти вимоги до обов'язкових результатів навчання найдокладніше розкрито в орієнтирах для оцінювання, саме цей рівень конкретизації обов'язкових результатів має стати основою для впорядкування послідовності досягнення очікуваних результатів навчання. Це дасть змогу змодельовати навчальний поступ учня / учениці в набутті певної компетентності. За потреби формулювання очікуваних результатів навчання може бути конкретизовано чи уточнено з огляду на пропонований зміст.

Очікувані результати навчання в МНП окреслюються за роками навчання і повинні містити індексацію відповідних обов'язкових результатів навчання (орієнтирів для оцінювання) з певної освітньої галузі.

Усі обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом базової середньої освіти в межах певної освітньої галузі, можуть бути реалізовані одним чи кількома навчальними предметами / інтегрованими курсами, для кожного з яких створюється модельна навчальна програма. Модельна навчальна програма з певного навчального предмета / інтегрованого курсу, яка реалізує частину обов'язкових результатів навчання в межах однієї освітньої галузі, повинна містити вказівку на інші модельні навчальні програми (одну або кілька), у поєднанні з якими вона охоплюватиме всі обов'язкові результати навчання цієї галузі.

Орієнтовна послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів забезпечується відповідним пропонованим змістом навчального предмета / інтегрованого курсу і може бути структурована за змістовими лініями, розділами, темами тощо.

Пропонований зміст окреслює мінімальний обсяг знань, які учень / учениця здобуває за визначений період навчання у процесі досягнення очікуваних результатів, передбачених програмою для цього періоду. Обсяг пропонованого змісту має бути зорієнтованим на мінімальну кількість годин навчального навантаження, визначену на відповідний предмет чи інтегрований курс у типовому навчальному плані. Пропонований зміст має

ґрунтуватися на базових знаннях з відповідної освітньої галузі(-ей), визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Заклад освіти може доповнювати й розширювати МНП на рівні навчальної програми в межах максимальної кількості годин, визначених навчальним планом закладу освіти відповідно до типового навчального плану.

Визначені в МНП рекомендовані види навчальної діяльності повинні узгоджуватися з очікуваними результатами та пропонованим змістом.

Вимоги до МНП визначені в додатку 6.

Модельні навчальні програми розробляються для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи) (див. додаток 5).

Поданий у додатку 5 перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку.

Заклади загальної середньої освіти в освітньому процесі використовують модельні навчальні програми, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», та/або навчальні програми, створені на основі модельних і затверджені педагогічною радою закладу.

Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія

учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти формуються класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною, вечірньою формою здобуття освіти, з навчанням мовою корінного народу чи національної меншини України поряд із державною мовою.

Учні, які належать до національних меншин України, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу, та реалізують право на навчання відповідними мовами в державних, комунальних чи корпоративних закладах освіти, можуть здобувати базову середню освіту відповідними мовами національних меншин, за винятком навчальних предметів / інтегрованих курсів, пов'язаних із вивченням української мови, української літератури та історії України, які вивчаються державною мовою.

Перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів) для вивчення державною мовою у класі (групі) з навчанням мовами національних меншин, які є офіційними мовами Європейського Союзу, може бути розширений за рішенням закладу освіти. Таке рішення рекомендовано ухвалювати на підставі письмового звернення двох третин батьків учнів класу (групи).

В освітньому процесі мова національних меншин (так само, як і національна символіка кожної національної меншин (спільноти) може використовуватися в закладі освіти, у якому є класи (групи) з навчанням мовами національних меншин, які є офіційними мовами Європейського Союзу, на перервах, під час церемонії першого дзвінка, проведенні гуртків, концертів, флешмобів, інших заходів, зустрічей, засідань тощо, у процесі створення іміджу закладу, зокрема на його вебсайті.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання спрямоване на відстеження навчального поступу учня / учениці в оволодінні ним / нею компетентностями за кожною освітньою галуззю на кожному етапі навчання, встановлення відповідностей між вимогами до загальних результатів навчання, визначеними Державним стандартом, орієнтирами для їх оцінювання і показниками їх вимірювання.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів / учениць задля отримання даних про стан досягнення учнем / ученицею результатів навчання, визначених учителем для певного уроку / системи уроків з певної програмової теми / розділу на основі освітньої програми закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів / учениць з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів / учениць, що проводить заклад освіти, є формувальне, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання (оцінювання для навчання або оцінювання «в процесі») спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учня / учениці, визначення його / її навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Частоту та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Оцінювання результатів навчання учнів / учениць здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких способів і засобів:

усного (опитування індивідуальне, групове тощо);

письмового (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальні роботи, диктанти);

практичного (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їхніми складниками).

Підсумкове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Державним стандартом базової середньої освіти.

Технології та підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти.

Генеральний директор директорату
шкільної освіти

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ

Додаток 1

до Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік														
		5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		мін	макс	різниця по галузі ¹	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	3	10	13	3	9	12	3	8	12	4	8	12	4
	на рік	350	455	105	350	455	105	315	420	105	280	420	140	280	420	140
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2	4	6	2	4	7	3	4	7	3
	на рік	140	210	70	140	210	70	140	210	70	140	245	105	140	245	105
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	3	5	2	7	9	2	8	10	2	8	11	3
	на рік	52,5	105	52,5	105	175	70	245	315	70	280	350	70	280	385	105
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1,5	3	1,5	2	3	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70	52,5	105	52,5	70	105	35
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	2,5	1	2,5	2,5	0	2,5	2,5	0	3	3	0	3,5	3,5	0
	на рік	52,5	87,5	35	87,5	105	0	87,5	87,5	0	105	105	0	122,5	122,5	0
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	52,5	105	52,5	52,5	105	52,5
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35	35	70	35
Фізична культура ²	на тиждень	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0

Години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між освітніми компонентами / для вибіркового освітніх компонентів / проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	7			7,5			5,5			5			4		
	на рік	245			262,5			192,5			175			140		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу групи)	на тиждень	31			34			35			36			36		
	на рік	1085			1190			1225			1260			1260		
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	28			31			32			33			33		
	на рік	980			1085			1120			1155			1155		

1. Кількість навчальних годин на вивчення предметів кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням різниці між мінімальним та максимальним показником по галузі.

2. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Додаток 2

до Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для класів з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою чи з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік															
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		мін	макс	різниця по галузі ¹	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	11	14	3	11	14	3	10	14	4	8	14	6	8	14	6
	на рік	385	490	105	385	490	105	350	490	140	280	490	210	280	490	210
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2	4	6	2	4	7	3	4	7	3
	на рік	140	210	70	140	210	70	140	210	70	140	245	105	140	245	105
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	3	5	2	7	9	2	8	10	2	8	10	2
	на рік	52,5	105	52,5	105	175	70	245	315	70	280	350	70	280	350	70
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1,5	3	1,5	2	3	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70	52,5	105	52,5	70	105	35
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	2,5	1	2,5	3	0,5	2,5	2,5	0	3	3	0	3,5	3,5	0
	на рік	52,5	87,5	35	87,5	105	17,5	87,5	87,5	0	105	105	0	122,5	122,5	0
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	52,5	105	52,5	52,5	105	52,5
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35	35	70	35

Фізична культура ²	на тиждень	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0
Години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між освітніми компонентами / для вибіркового освітніх компонентів / проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	6			6,5			4,5			5			4		
	на рік	210			227,5			157,5			175			140		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу групи)	на тиждень	31			34			35			36			36		
	на рік	1085			1190			1225			1260			1260		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31			32			33			33		
	на рік	980			1085			1120			1155			1155		

1. Кількість навчальних годин на вивчення предметів кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням різниці між мінімальним та максимальним показником по галузі.

2. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення української мови в навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.

2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається в навчальному плані закладу освіти для кожного класу.

3. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначає заклад освіти самостійно в межах заданого діапазону (додаток 1).

4. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

5. У закладах загальної середньої освіти можуть запроваджуватися як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами (додаток 5) або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

6. Заклад освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано. Предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчаються протягом одного семестру.

Назва освітньої галузі	Інтегровані курси /	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження					Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
	Інтегрований мовно-літературний курс	6,5	6,5	5,5	5	5	Українська мова	4	4	3	3	3
	Інтегрований курс літератур	2,5	2,5	2,5	2	2	Українська література	1,5	1,5	1,5	1	1
							Зарубіжна література	1	1	1	1	1
							Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3	3
						Друга іноземна мова ¹						
Математична	Математика	4	4	4	4	4	Алгебра			2,5	2,5	2,5
							Геометрія			1,5	1,5	1,5
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	1,5	2	7	8	8	Біологія			2	2	2
	Природничі науки ²			2 ²	2 ²	2 ²	Географія		1	2	2	1
							Фізика			2	2	3
							Хімія			1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	1	1						
							Підприємництво і фінансова грамотність				0,5	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1,5	2,5	2,5	3	3	Історія України		1	1	1,5	1,5
							Всесвітня історія		1	1	1	1
							Громадянська освіта		0,5	0,5	0,5	0,5
	Інтегрований курс історії		2	2	2,5	2,5						
							Правознавство					0,5
Інформатична						Інформатика	1	1	1	1,5	1,5	
Технологічна						Технології	1	1	1	1	1	
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1	1	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
							Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Фізична культура							Фізична культура	3	3	3	3	3

	Міжгалузеві інтегровані курси ³												
Мовно-літературна	Драматургія і театр	1	1	1	1	1							
Мистецька													
Математична	STEM	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5							
Природнича													
Технологічна													
Технологічна	Робототехніка	1	1	1	1	1							
Інформатична													
Соціальна та здоров'язбережувальна	Безпечний практикум	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5							
Громадянська та історична													
Соціальна та здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування	0,5	0,5										
Громадянська та історична													
Години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між обов'язковими освітніми компонентами / для вибіркового освітніх компонентів / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності		7	7,5	5,5	5	4		7	7,5	5,5	5	4	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу групи)		31	34	35	36	36		31	34	35	36	36	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33		28	31	32	33	33	
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3	

1. Другу іноземну мову (не менше двох годин на тиждень) включають до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітній компонент за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу.
2. Інтегрований курс природничої освітньої галузі (природничі науки²) у 7-9 класах доповнює навчальні предмети цієї галузі та сприяє формуванню в учнів цілісної наукової картини світу.
3. Міжгалузеві інтегровані курси включають до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітній компонент за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу.

Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою чи з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.
2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу.
3. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначає заклад освіти самостійно в межах заданого діапазону (додаток 2).
4. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.
5. Розподіл навчального навантаження між мовою корінного народу або національної меншини та іноземною мовою здійснює заклад освіти відповідно до пункту 27 Державного стандарту, що відображається в навчальному плані.
6. У закладах загальної середньої освіти можуть запроваджуватися як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами (додаток 5) або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.
7. Заклад освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано. Предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчають протягом одного семестру.

Назва освітньої галузі	Інтегровані курси	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження					Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	Інтегрований курс української мови та літератури	5	5	4	4	4	Українська мова	4	4	3	3	3
	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної / корінного народу або національної меншини та зарубіжної)	2	2	2	2	2	Українська література	1,5	1,5	1,5	1	1
							Зарубіжна література ¹	1,5	1,5	1,5	1	1
	Інтегрований курс мови та літератури корінного народу або національної меншини	3	3	3	2	2	Література корінного народу або національної меншини ¹					
							Мова корінного народу або національної меншини					
							Іноземна мова					
						Друга іноземна мова ²						
Математична	Математика	4	4	4	4	4	Алгебра			2,5	2,5	2,5
							Геометрія			1,5	1,5	1,5
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	1,5	2	7	8	8	Біологія			2	2	2
				2 ²	2 ²	2 ²	Географія		1	2	2	1
							Фізика			2	2	3
							Хімія			1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	1	1						
							Підприємництво і фінансова грамотність				0,5	1

Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1,5	2,5	2,5	3	3	Історія України		1	1	1,5	1,5					
							Всесвітня історія		1	1	1	1					
							Громадянська освіта		0,5	0,5	0,5	0,5					
	Інтегрований курс історії		2	2	2,5	2,5											
							Правознавство					0,5					
Інформатична							Інформатика	1	1	1	1,5	1,5					
Технологічна							Технології	1	1	1	1	1					
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1	1	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5					
							Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5					
Фізична культура							Фізична культура	3	3	3	3	3					
	Міжгалузеві інтегровані курси ³																
Мовно-літературна	Драматургія і театр	1	1	1	1	1											
Мистецька																	
Математична	STEM	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5											
Природнича																	
Технологічна																	
Технологічна																	
Інформатична	Робототехніка	1	1	1	1	1											
Соціальна та здоров'язбережувальна	Безпековий практикум	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5											
Громадянська та історична																	
Соціальна та здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування	0,5	0,5														
Громадянська та історична																	
Години навчального навантаження для перерозподілу в межах максимального показника між освітніми компонентами / для вибіркового освітніх компонентів / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності		6	6,5	4,5	5	4		6	6,5	4,5	5	4					
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу групи)		31	34	35	36	36		31	34	35	36	36					
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33		28	31	32	33	33					
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3					

1. Кількість навчальних годин на вивчення окремих предметів «Зарубіжна література», «Література корінного народу або національної меншини» визначає заклад освіти.
2. Другу іноземну мову (не менше двох годин на тиждень) включають до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітнього компонента за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу.
3. Інтегрований курс природничої освітньої галузі (природничі науки) у 7-9 класах доповнює навчальні предмети цієї галузі та сприяє формуванню в учнів цілісної наукової картини світу.
4. Міжгалузеві інтегровані курси включають до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркового освітнього компонента за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу.

до Типової освітньої програми
для 5–9 класів закладів загальної
середньої освіти

Перелік* модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи)

* перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку.

№ з/п	Назва модельної навчальної програми	
1.	для всього рівня	Українська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Українська мова. 5-6 класи Українська мова. 7-9 класи
2.	для всього рівня	Українська література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Українська література. 5-6 класи Українська література. 7-9 класи
3.	для всього рівня	Зарубіжна література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Зарубіжна література. 5-6 класи Зарубіжна література. 7-9 класи
4.	для всього рівня	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-9 класи

5.	для всього рівня	Інтегрований курс української мови і літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс української мови і літератури. 5-6 класи Інтегрований курс української мови і літератури. 7-9 класи
6.	для всього рівня	Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 7-9 класи
7.	для всього рівня	Українська мова для класів з навчанням румунською мовою. 5-9 класи
	для окремих циклів	Українська мова для класів з навчанням румунською мовою. 5-6 класи Українська мова для класів з навчанням румунською мовою. 7-9 класи
8.	для всього рівня	Українська мова для класів з навчанням угорською мовою. 5-9 класи
	для окремих циклів	Українська мова для класів з навчанням угорською мовою. 5-6 класи Українська мова для класів з навчанням угорською мовою. 7-9 класи
9.	для всього рівня	Українська мова для класів з навчанням кримськотатарською мовою. 5-9 класи
	для окремих циклів	Українська мова для класів з навчанням кримськотатарською мовою. 5-6 класи Українська мова для класів з навчанням кримськотатарською мовою. 7-9 класи
10.	для всього рівня	Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 5-6 класи Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 7-9 класи
11.	для всього рівня	Болгарська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Болгарська мова. 5-6 класи Болгарська мова. 7-9 класи

12.	для всього рівня	Гагаузька мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Гагаузька мова. 5-6 класи Гагаузька мова. 7-9 класи
13.	для всього рівня	Мова іврит. 5-9 класи
	для окремих циклів	Мова іврит. 5-6 класи Мова іврит. 7-9 класи
14.	для всього рівня	Кримськотатарська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Кримськотатарська мова. 5-6 класи Кримськотатарська мова. 7-9 класи
15.	для всього рівня	Новогрецька мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Новогрецька мова. 5-6 класи Новогрецька мова. 7-9 класи
16.	для всього рівня	Польська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Польська мова. 5-6 класи Польська мова. 7-9 класи
17.	для всього рівня	Румунська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Румунська мова. 5-6 класи Румунська мова. 7-9 класи
18.	для всього рівня	Словацька мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Словацька мова. 5-6 класи Словацька мова. 7-9 класи
19.	для всього рівня	Угорська мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Угорська мова. 5-6 класи Угорська мова. 7-9 класи
20.	для всього рівня	Болгарська література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Болгарська література. 5-6 класи Болгарська література. 7-9 класи

21.	для всього рівня	Кримськотатарська література. 5-9 класи
22.	для окремих циклів	Кримськотатарська література. 5-6 класи Кримськотатарська література. 7-9 класи
23.	для всього рівня	Польська література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Польська література. 5-6 класи Польська література. 7-9 класи
24.	для всього рівня	Румунська література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Румунська література. 5-6 класи Румунська література. 7-9 класи
25.	для всього рівня	Словацька література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Словацька література. 5-6 класи Словацька література. 7-9 класи
26.	для всього рівня	Угорська література. 5-9 класи
	для окремих циклів	Угорська література. 5-6 класи Угорська література. 7-9 класи
27.	для всього рівня	Інтегрований курс болгарської мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс болгарської мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс болгарської мови та літератури. 7-9 класи
28.	для всього рівня	Інтегрований курс кримськотатарської мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс кримськотатарської мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс кримськотатарської мови та літератури. 7-9 класи
29.	для всього рівня	Інтегрований курс польської мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс польської мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс польської мови та літератури. 7-9 класи
30.	для всього рівня	Інтегрований курс румунської мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс румунської мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс румунської мови та літератури. 7-9 класи

31.	для всього рівня	Інтегрований курс словацької мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс словацької мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс словацької мови та літератури. 7-9 класи
32.	для всього рівня	Інтегрований курс угорської мови та літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс угорської мови та літератури. 5-6 класи Інтегрований курс угорської мови та літератури. 7-9 класи
33.	для всього рівня	Інтегрований курс болгарської та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс болгарської та зарубіжної літератури. 5-6 класи Інтегрований курс болгарської та зарубіжної літератури. 7-9 класи
34.	для всього рівня	Інтегрований курс кримськотатарської та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс кримськотатарської та зарубіжної літератури . 5-6 класи Інтегрований курс кримськотатарської та зарубіжної літератури. 7-9 класи
35.	для всього рівня	Інтегрований курс польської та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс польської та зарубіжної літератури. 5-6 класи Інтегрований курс польської та зарубіжної літератури. 7-9 класи
36.	для всього рівня	Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератури. 5-6 клас Інтегрований курс румунської та зарубіжної літератури. 7-9 клас
37.	для всього рівня	Інтегрований курс словацької та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс словацької та зарубіжної літератури. 5-6 класи Інтегрований курс словацької та зарубіжної літератури. 7-9 класи
38.	для всього рівня	Інтегрований курс угорської та зарубіжної літератури. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс угорської та зарубіжної літератури. 5-6 класи Інтегрований курс угорської та зарубіжної літератури. 7-9 класи
39.	для всього рівня	Іноземна мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Іноземна мова. 5-6 класи Іноземна мова. 7-9 класи

40.	для всього рівня	Друга іноземна мова. 5-9 класи
	для окремих циклів	Друга іноземна мова. 5-6 класи
		Друга іноземна мова. 7-9 класи
41.	Математика. 5-6 класи	
42.	Алгебра. 7-9 класи	
43.	Геометрія. 7-9 класи	
44.	Математика. 7-9 класи (інтегрований курс)	
45.	Природознавство (5-6 класи)	
46.	Природничі науки (7-9 класи)	
47.	Біологія. 7-9 класи	
48.	Географія. 6-9 класи	
49.	Фізика. 7-9 класи	
50.	Хімія. 7-9 класи	
51.	для всього рівня	Технології. 5-9 класи
	для окремих циклів	Технології. 5-6 класи
		Технології. 7-9 класи
52.	для всього рівня	Інформатика. 5-9 класи
	для окремих циклів	Інформатика. 5-6 класи
		Інформатика. 7-9 класи
53.	для всього рівня	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (соціального та особистісного розвитку, безпеки і добробуту). 5-9 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (соціального та особистісного розвитку, безпеки і добробуту). 5-6 класи
		Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (соціального та особистісного розвитку, безпеки і добробуту). 7-9 класи

54.	Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи	
55.	Інтегрований курс історії та громадянської освіти. 6-9 класи	
56.	Вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс). 5 клас.	
57.	Інтегрований курс історії. 6-9 класи	
58.	Історія України. 6-9 класи	
59.	Всесвітня історія. 6-9 класи	
60.	Громадянська освіта. 6-9 клас	
61.	Правознавство. 9 клас	
62.	для всього рівня	Мистецтво. 5-9 класи (інтегрований курс)
	для окремих циклів	Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс) Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)
63.	для всього рівня	Музичне мистецтво. 5-9 класи
	для окремих циклів	Музичне мистецтво. 5-6 класи Музичне мистецтво. 7-9 класи
64.	для всього рівня	Образотворче мистецтво. 5-9 класи
	для окремих циклів	Образотворче мистецтво. 5-6 класи Образотворче мистецтво. 7-9 класи
65.	для всього рівня	Фізична культура. 5-9 класи
	для окремих циклів	Фізична культура. 5-6 класи Фізична культура. 7-9 класи

66.	для всього рівня	Робототехніка. 5-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
	для окремих циклів	Робототехніка. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) Робототехніка. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
67.	для всього рівня	STEM. 5-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
	для окремих циклів	STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) STEM. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
68.	для окремих циклів	Драматургія і театр. 5-6 клас (міжгалузевий інтегрований курс) Драматургія і театр. 7-9 клас (міжгалузевий інтегрований курс)
69.		Фізика та основи техніки. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
70.	для всього рівня	Курс соціально-емоційного та морально-етичного спрямування (міжгалузевий інтегрований курс). 5-9 класи
	для окремих циклів	Курс соціально-емоційного та морально-етичного спрямування (міжгалузевий інтегрований курс). 5-6 класи Курс соціально-емоційного та морально-етичного спрямування (міжгалузевий інтегрований курс). 7-9 класи
71.	для всього рівня	Безпековий практикум (міжгалузевий інтегрований курс). 5-9 класи
	для окремих циклів	Безпековий практикум (міжгалузевий інтегрований курс). 5-6 класи Безпековий практикум (міжгалузевий інтегрований курс). 7-9 класи

Вимоги до розроблення модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма повинна бути розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), зокрема:

- ґрунтуватися на визначених стандартом ціннісних орієнтирах (пункт 4 Державного стандарту);
- охоплювати формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь (пункт 9 Державного стандарту);
- орієнтуватися на компетентнісний потенціал відповідної галузі / галузей, що визначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання (Додатки № 1, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21 до Державного стандарту);
- передбачати реалізацію вимог до обов'язкових результатів навчання у відповідній галузі / галузях (Додатки № 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22 до Державного стандарту).

Структура модельної навчальної програми:

1. *Вступна частина* – пояснювальна записка, де визначено основні положення щодо ролі й значення навчального предмета / інтегрованого курсу в системі загальної середньої освіти (його мету, завдання, принципи, на яких ґрунтується програма, структуру курсу, способи реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу з цього навчального предмета / інтегрованого курсу тощо).

2. *Основна частина*, де викладено орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів за роками навчання, пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів.

3. *Прикінцева частина (за потреби)*, де запропоновано методичні рекомендації з реалізації цієї програми щодо особливостей організації освітнього процесу з даного навчального предмета / інтегрованого курсу), використання різних систем оцінювання (серед яких формувальне та підсумкове), рекомендовані ресурси, обладнання тощо.

Вступна частина.

У пояснювальній записці:

- зазначають освітню(-і) галузь(-і), реалізацію якої(-их) забезпечує навчальний предмет / інтегрований курс;
- окреслюють освітню мету навчального предмета / інтегрованого курсу, узгоджену з метою відповідної(-их) освітньої(-их) галузі(-ей) Державного стандарту;
- описують способи реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу під час вивчення цього навчального предмета (інтегрованого курсу).

Формулювання мети має визначати очікувані результати навчання за певним навчальним предметом / інтегрованим курсом і відповідати обов'язковим результатам навчання освітньої галузі / освітніх галузей на рівні базової середньої освіти або її окремому циклі, зокрема відображаючи вміння і якості особистості (компетентності), які мають бути сформовані через діяльність наприкінці навчання за програмою.

Для досягнення мети, визначеної в модельній навчальній програмі, потрібно окреслити дидактичні засади її реалізації, зокрема визначити завдання, через які конкретизувати способи досягнення мети та можливості навчального предмета / інтегрованого курсу для досягнення результатів навчання, визначених Державним стандартом для відповідного рівня (циклу) повної загальної середньої освіти.

Водночас мета й завдання мають ґрунтуватися на ціннісних орієнтирах, окреслених Державним стандартом базової середньої освіти, та орієнтуватися на компетентнісний потенціал відповідної(-их) галузі(-ей).

Основна частина.

1. *Очікувані результати навчання.* Послідовність очікуваних результатів навчання є стрижневим компонентом модельної навчальної програми, довкола якого розгортається пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу та види навчальної діяльності, які забезпечують реалізацію програми. Очікувані результати навчання мають відповідати визначеним у Державному стандарті базової середньої освіти вимогам до обов'язкових результатів навчання учнів. Кожен очікуваний результат навчання має бути сформульований на основі відповідного орієнтира для оцінювання з Державного стандарту базової середньої освіти із зазначенням індексу цього орієнтира. У послідовності викладу очікуваних результатів у межах теми (розділу, модуля тощо) програми можна дотримуватися послідовності груп результатів навчання, визначених відповідними освітніми галузями в Державному стандарті базової середньої освіти.

Формулювання очікуваних результатів навчання учнів мають відображати процес їх формування через навчальну діяльність учнів. Для оптимального використання очікуваного результату в системі оцінювання досягнень учнів (зокрема у формуальному оцінюванні), його опис має бути таким, що дає змогу виміряти рівень його досягнення учнями. З огляду на це потрібно уникати формулювань на кшталт «має уявлення», «намагається» тощо.

Таким чином, очікувані результати навчання окреслюють за роками навчання на основі відповідних обов'язкових результатів (орієнтирів для оцінювання) здобувачів освіти з певної(-их) освітньої(-их) галузі(-ей), відображаючи поступ у розвитку того чи того вміння чи ставлення, послідовність його формування в динаміці освітнього процесу, ураховуючи логіку й наступність викладу змісту навчального предмета / інтегрованого курсу.

2. *Пропонований зміст.* Пропонований зміст може бути структуровано відповідно до компонентів базових знань відповідної(-их) освітньої(-их) галузі(-ей) та (за потреби) конкретизовано з огляду на мінімальну кількість годин навчального навантаження, визначену на відповідний навчальний предмет / інтегрований курс у типовому навчальному плані.

3. *Види навчальної діяльності.* Пропоновані види навчальної діяльності повинні узгоджуватися з очікуваними результатами навчання і пропонованим змістом. Їхній перелік повинен бути мінімальним й орієнтовним.

Прикінцева частина.

У прикінцевій частині МНП має бути описано стратегію, методичні підходи до спільної діяльності вчителя й учнів щодо досягнення очікуваних результатів навчання з навчального предмета / інтегрованого курсу, окреслено специфічні для предмета / інтегрованого курсу методи і технології навчання, запропоновано орієнтовні ресурси, необхідні для досягнення мети, використання різних систем оцінювання (серед яких формувальне та підсумкове), інструментарій для оцінювання тощо.

Структура модельної навчальної програми

Назва навчального предмета / інтегрованого курсу
Цикл, роки навчання

Вступна частина.**Основна частина.***Клас навчання*

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу	Пропоновані види навчальної діяльності
Назва теми, змістової лінії, розділу, модуля тощо		

Прикінцева частина.